

1. Vrnitev v Madrid

Ustanovitelj Opus Dei –
življenjepis sv. Jožefmarija
Escrivája.

1. Jan. 2020

[↗ Nazaj na kazalo](#)

Dnevi so minevali in ustanovitelj je čedalje nestrpneje hrepenel po vrnitvi v Madrid. Od februarja 1939 njegova pisma preveva kipeče veselje, četudi se je zavedal, da ga v prestolnici čakajo razmere, prav nič ugodne za ponovni zagon njegovega dela. Toda vstop v Madrid je bil

dokončen znak, da je vojna minila in da se za Delo začenja novo obdobje.

Tole se končuje, piše Juanu Jiménezu Vargasu in ta misel kakor pripev odmeva od pisma do pisma: ***Tole se končuje – tisto drugo je za vedno***, zatrjuje z apostolsko vizijo Ricardu Fernándezu Vallespínu. ***In za našo družino se bo začelo obdobje močnega utripa***, dodaja Juanu.^[1] ***Tole se končuje***, ponavlja Ricardu, ***in treba bo delati z vso dušo.***^[2]

Nastopili so dnevi radostnega pričakovanja, ko je bilo v Jožefmariju prebujeno apostolsko hrepenenje ob slutnji, da se bliža trenutek za širitev Dela. Sanjal je, da je že v glavnem mestu: ***Madrid! Neznanka, na katero gledam z optimizmom, kajti vse vodi moj Oče-Bog***, je govoril Pedru Casciaru.^[3] In že vnaprej je v mislih premleval eno izmed težkih vprašanj, s katerimi se bo srečal in s

katerimi se bo moral spoprijeti. Šlo je za sodelovanje, ki ga je pričakoval od gospe Dolores. Tako je to povedal v pismu Pacu Botelli: ***Mislím na vse, na tiste v rdeči coni še prav posebej. Ko boš pisal drugim, vsem, jim povej, naj Gospoda prosijo, da nam ohrani babico: kot beli dan mi je jasno, da jo potrebujemo.***^[4]

Medtem je prispela vest o smrti papeža Pija XI. Ko tri tedne pozneje, 3. marca 1939, v pismu Juanu Jiménezu Vargasu naznani izvolitev Pija XII., se iz očetovega srca izmuzne iskra tistega vesoljnega ognja, ki je skrit v osrčju Opus Dei: ***Papam habemus! Naslednjič bomo tam navzoči ti in jaz in še drugi, za katere vem.***^[5] (Od leta 1931 je sanjal o tistem vse bližjem trenutku: ***Sanjam***, piše v neki katarini, ***o postavitvi hiše v Rimu – ko bo B. d. dodobra zagnano –, ki bo kakor možgani organizacije.***)^[6]

Za tiste dni je imel predvideno obveznost, da bo vodil duhovne vaje za bogoslovce Škofije Vitoria, in ***privlačila ga je misel na tisto delo za duše skoraj-duhovnikov.*** Toda tokrat je moral škofu predstaviti razloge, zaradi katerih je bilo smiselno tiste dneve duhovne obnove preložiti:

1) Potreba po moji navzočnosti v Burgosu na god sv. Jožefa iz razlogov, ki jih poznate. Precej jih bo prišlo z izredno dovolilnico za štiriindvajset ur in praktično ne bodo mogli prispeti v Vergaro.

2) Možnost, precej verjetna, da je Madrid zavzet, medtem ko bi jaz imel duhovne vaje.

3) V primeru, da bi bil Madrid zavzet in mene ne bi bilo tam takoj na začetku, bi prekršil svojo strogo dolžnost, da prevzamem Sv. Elizabeto kot rektor tistega zavoda (kar bi nekateri posamezniki

verjetno skušali izpostaviti), ter dvojno dolžnost – zelo nadnaravno na eni strani in sorodstveno na drugi – do Dela in do svoje matere, ki pričakujeta moj prihod brez odlašanja.^[7]

Tako je v domišljiji že na pragu obljubljene dežele poln zagona poslal svojim krožno pismo, začeniši s temi besedami:

V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha in svete Marije.

Naj Jezus blagoslovi moje otroke in jih varuje.

Čutim božji vzgib, da vam pišem ob skorajšnjem zmagoslavnem zavzetju Madrida.

Blizu je dan vrnitve v naš dom in treba je misliti na ponovni zagon naših apostolskih dejavnosti.^[8]

To je bilo zares »krožno« pismo. Potovati je moralo iz rok v roke, od mesta do mesta, dokler ga niso prebrali vsi naslovniki, kajti kopij ni bilo. Pismo je bilo kakor zvok trobente, s katerim je oče prebujal duhovni utrip svojih otrok. Ko bo vojne konec, se bo z novim poletom nadaljeval podvig, o katerem jim je tolikokrat govoril: postaviti Kristusa na vrh človeških dejavnosti. Šlo je za vsesplošno mobilizacijo pod geslom: **Regnare Christum volumus.**

Želim, da se začnete pripravljati, jim je govoril, na nekdanji boj – ki je vojskovanje in služenje Rimski, Sveti, Eni, Katoliški in Apostolski Cerkvi –, tako da molite z duhom meniha in vojščaka, kajti takšen je utrip našega klica, psalm o Kristusovem kraljevem dostojanstvu:

Vsak torek se bo vsak izmed nas najprej obrnil k svojemu svetemu angelu varuhu s prošnjo, naj ga

spremlja pri molitvi, nato pa poljubil rožni venec v znamenje ljubezni do Device Marije in kot izraz prepričanja, da je molitev naše najučinkovitejše orožje. Potem bo zmolil psalm številka 2 v latinščini.^[9]

Govorim o spopadih in o vojni, jih je opozarjal, ***in za vojno so potrebni vojaki***. Torej je bilo treba pridobiti novih ljudi:

Naša mladina ni bila še nikoli tako plemenito razgreta kot sedaj. Hud očitek bi bil, če naša družina ne bi zrasla, če ne bi izkoristili te zagnanosti in požrtvovalnosti, ki je nedvomno opazna – sredi mnogih drugih reči, o katerih molčim – v srcih in v dejanjih vaših tovarišev z univerze, iz strelskih jarkov in okopov.

Sejte torej in jaz vam v imenu Gospodarja žetve zagotavljam, da bo pridelek obilen.

Ampak sejte velikodušno ... tako, po vsem svetu![10]

Za očeta je pismo nedvomno bilo način, da si olajša dušo, tako da svojim duhovnim otrokom posreduje apostolsko gorečnost, ki jo je nosil v sebi in ki ni bila majhna. Dan pred tem pisanjem, 23. marca 1939, je sporočil Albaredi:

Paco ti bo pisal bolj podrobno, jaz ti samo povem, da se bom verjetno kmalu odpravil na pot proti domu, zato da bom v bližini, ko se odpro vrata. Vzel bom hrano, ki jo imamo pripravljeno. Ti boš moral poskrbeti, da prineseš kartoteko in pisalni stroj.

Imam še eno krožno pismo, za katero ne vem, kdaj bo zakrožilo. Če prideš sem, ga boš lahko prebral.

Kaj pa, če bi prišel to nedeljo? Mislim, da se bom na pot odpravil v ponedeljek.[11]

Med Burgosom in Madridom so se vrstila potovanja sem in tja z namenom določiti pogoje za predajo republikanskih sil. Jožefmarija je od blizu spremljal potek dogodkov. V ponedeljek, 27. marca, se je proti Madridu odpeljal s tovornjakom za vojaško preskrbo, sedeč poleg voznika. Pri sebi je imel veljavne dokumente: prepustnico in cerkveno dovoljenje. Noč je prebil v vasi Cantalejo, več kot sto kilometrov oddaljeni od prestolnice. Naslednji dan se je republikanska vojska predala. Zjutraj 28. marca so začele v Madrid prihajati čete in med vojaki je bil v talar oblečeni Jožefmarija. Ganjenost je bila nezadržna. Morda je bil prvi duhovnik, ki so ga po juliju 1936 na ulici videli v talarju. Ljudje so se sklanjali, da bi mu poljubili roko, on pa jim je ponudil razpelo.^[12]___

Šel je mimo Ferraza 16 in se lahko prepričal o klavrnem stanju tistega študentskega doma, ki ni nikoli

doživel svoje otvoritve. Zatem se je napotil v stanovanje na Ulici Caracas, da bi objel svojo mater, brata in sestro. Tam je prevzel kovček, v katerem so bili shranjeni dokumenti in papirji, ki so sestavljali arhiv Dela.^[13] A prej kot svojo rodno družino je želel zbrati svoje duhovne otroke. Nemudoma se je srečal z Isidorom Zorzanom in Joséjem Marío Gonzálezom Barredom, ki sta bila v Madridu. Nato so se začeli pojavljati ostali; najprej Ricardo Fernández Vallespín in Álvaro del Portillo, ki sta prišla z vojaško dovolilnico. Zjutraj 29. marca so si šli vsi skupaj ogledat Ferraz 16. Lahko so otipali njegovo obžalovanja vredno stanje. Uničenje, ki so ga povzročili izstrelki, je bilo hujše, kot si je predstavljal oče, ko je prejšnje leto opazoval zgradbo skozi daljnogled topniške enote Carabanchel. Stanovanje je bilo izropano. Stene prerešetane zaradi topovskih krogel. Tla pogreznjena in razpokana. Dejansko so bile na

celotni stavbi trdne in v dobrem stanju edino nosilne stene ter fasada.

Paco Botella, ki je popoldne prispel iz Burgosa, jih je našel pri Sv. Elizabeti, kamor so vsi skupaj odšli preverit, v kakšnem stanju je samostan. Cerkev je bila žalostna priča požigalskega vandalizma. Takoj ko je izbruhnila vojna, so jo 20. julija 1936 zažgali revolucionarji. Gorela so tla, gorele so klopi in oltarji. Dragocene umetnine so použili plameni.^[14]

* * *

Za vas ne bo nepremagljivih ovir, je ustanovitelj malo pred tem pisal svojim, ***zlasti če se po posebnem občestvu svetnikov čutite stalno povezane z vsemi, ki sestavljajo vašo nadnaravno družino.***^[15] Ta misel je podpirala njegov optimizem, ko se je moral spoprijeti z nehvaležno nalogo in na ruševinah začeti znova. In ni golo naključje dejstvo, da je Jožefmarija ob

ponovnem obisku Ferraza, 21. aprila, našel tolažilno sled tistega bratstva, ki so ga tam doživljali. Med gruščem v stanovanju je našel napis z evangeljskim besedilom, ki ga je nekoč dal obesiti na steno:

Mandatum novum do vobis: ut diligatis invicem, sicut dilexi vos, ut et vos diligatis invicem. In hoc cognoscent omnes quia discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad invicem (Jn 13,34-35).^[16]

Naslednji dan po prihodu čet v Madrid se je v prestolnici že zbrala majhna skupina članov Dela, in ker niso imeli strehe nad glavo, jih je Jožefmarija povabil, da prenočijo v hiši pri Sv. Elizabeti. Popoldan 29. marca so posvetili čiščenju tistega stanovanja, ki je bilo v boljšem stanju kot kaplansko, v katerem so pred leti živeli Escrivájevi. V tistih prostorih je bil prej urad političnih komisarjev, sosednja stavba, šola za dekleta, pa je služila kot štab tehničnih enot.

Vsepovsod je vladal nered: razmetani papirji, raztresene kartoteke, polomljeni stoli in mize, razbite postelje, zapuščene omare. Čeprav niso bili v najboljšem stanju, so nabrali nekaj kosov pohištva z namenom, da jih popravijo in prebarvajo ter z njimi opremijo rektorjevo stanovanje.^[17]—

Kmalu je bilo tam že mogoče živeti. Jožefmarija se je pogovoril s svojo materjo, bratom in sestro in dogovorili so se, da se vsi skupaj nastanijo pri Sv. Elizabeti. Dejansko se je prav v rektorjevem stanovanju začelo neposredno sodelovanje gospe Dolores in Carmen pri upravljanju centrov Dela, kajti nekaj mesecev je bilo to edino bivališče, ki so ga v Madridu imeli. Prostor, s katerim so razpolagali, je bil precej omejen. Na enem koncu stanovanja so pripravili sobo za gospo Dolores in njeno hčer. Na drugi strani vhoda se je Jožefmarija nastanil v majhni sobi z

divanom. V sosednjo sobo, ki je bila mnogo prostornejša in so ji rekli »veliki ranč«, pa so namestili štiri postelje.^[18]___

Ni preteklo veliko časa, ko je tja prišla mati prednica sester avguštink, ki jo je spremljala novinka. Nameravali sta se vseliti v kaplanovo stanovanje pri Sv. Elizabeti, saj je bil preostanek samostana zaradi požara v ruševinah. Rektor jima je poiskal primernejšo rešitev, da bi lahko živeli v skupnosti z drugimi redovnicami, ki so se takrat zadrževale zunaj Madrida, medtem ko so popravljali cerkev in požgane prostore.^[19]___ Glede na to, da sosednja stavba, ki je pripadala redovnicam Marijinega vnebovzvetja, ni utrpela nikakršne škode, je ta skupnost avguštinkam začasno odstopila nekaj sob v šoli za dekleta. Ta prehodna rešitev je trajala do meseca avgusta, ko je Jožefmarija ob soglasju

generalnega vikarja madridske škofije, gospoda Casimira Morcilla, svoje stanovanje prostovoljno prepustil redovnicam. Kot je bilo določeno v pogodbi, ki sta jo 5. avgusta 1939 sklenila mati prednica, sestra Vicenta María del Sagrario, in rektor Zavoda sv. Elizabete, je slednji prepustil skupnosti avguštink »pravico do sobe, ki mu pripada v rektorjevem stanovanju na Ulici sv. Elizabete, št. 48«. V pogodbo o predaji so bile vključene še nekatere klavzule, ki naj bi ščitile pravico bodočih rektorjev do stanovanja, ki je bilo pri Sv. Elizabeti namenjeno njim.^[20]

V rektorjevem bivališču je pristalo tudi staro pohištvo iz babičinega stanovanja. Ni ga bilo veliko, vendar je pridodalo ton domače elegantnosti tistemu opustošenemu okolju, v katerem so gospa Dolores in njena otroka živeli od 9. aprila. Ta datum zaznamuje začetek nečesa, kar je

Santiago Escrivá de Balaguer poimenoval »prehodno obdobje«, se pravi nadomestno služenje, ki sta ga njegova mati in sestra nudili centrom Dela, dokler niso nalog domače *administracije* prevzele ženske iz Opus Dei.^[21] Točneje bi bilo, če bi rekli, da je tako v primeru Carmen kot v primeru gospe Dolores ta zavezanost k apostolski pomoči postala brezpogojna in doživljenjska. V »prehodnem obdobju« je babičino življenje, razjedeno od zamolčanega telesnega in duševnega trpljenja, mirno ugašalo v tišini, ne da bi zanjo nastopil čas oddiha. Kar pa zadeva Carmen, se je njeno obdobje aktivnega dela podaljševalo iz leta v leto; tako je iztrošila cvet svoje mladosti in svoje najboljše moči, pri čemer je vselej ostajala v zaledju, vedno na razpolago in brez razglašanja svoje skrite žrtve.

Čiščenje in spravljanje rektorjevega stanovanja v dostojno stanje je bilo

dolgotrajno. Ne le zaradi nakopičene umazanije, ampak ker je bilo treba oblastem sporočiti, da so našli skladišče orožja in strahovito oskrunjene grobove v kripti, kjer so bila trupla premešana na osupljiv način. Potrebno je bilo tudi očistiti vodnjak na vrtu, v katerega je bilo vrženih nekaj med vojno usmrčenih ljudi.^[22]___

* * *

Nato so se za Jožefmarija začeli dnevi silne aktivnosti. Kot je dejal svojim ljudem v pismu 9. januarja 1939, je Delo, nadnaravni podvig, v vojnih letih utrpelo ohromitev, upočasnitev, ki je hvala Bogu bila »navidezna«, kajti resničnost je bila precej drugačna. Sedaj so bili vsi boljše pripravljene na ponovni zagon, na »rekuperacijo« rednih apostolskih dejavnosti.^[23]___ (Besedo »rekuperacija« je bilo takrat pogosto slišati, kajti pomanjkanje dobrin je ljudi sililo k

uporabi tistega, kar je bilo že zavrženo kot staro ali neuporabno. Jožefmarija je tej besedi dodal nov pomen in jo zaznamoval s plemenitim čutom za nujnost: ponovno uporabiti apostolski čas, ki je bil v preteklih letih na videz izgubljen.)

Znova se je torej lotil tega, kar je bilo prekinjeno, začevši s svojimi *Zasebnimi zapiski*. Prva katarina po koncu vojne je označena s 13. aprilom 1939 in vsebuje neki božji izrek:

Tako kot že nekoč pred leti sem samega sebe presenetil, ko sem – sprva nezavedno – izgovarjal: *Dei perfecta sunt opera*. Istočasno me je brez kakršnegakoli dvoma obšlo popolno prepričanje, da je to odgovor mojega Boga njegovemu grešnemu, toda ljubečemu bitju. Vse pričakujem od Njega! Blagoslovljen bodi!!^[24]

Dan poprej je izsledil svojega nekdanjega spovednika in ga šel nemudoma obiskat: ***Včeraj sem bil pri p. Sánchezu na Ulici Velázquez 28. Kako vesel je bil videti! Velikokrat me je objel in še naprej – to se vidi – verjame v Delo.***^[25]

Naslednja novica, ki jo imamo o Jožefmariju, je iz Isidorovega pisma Pacu Botelli. Je zelo jedrnata: »Dedek je 24 ur zaseden z obiski.« (Pošiljatelj je moral imeti polno glavo gospodinjskih skrbi in nujnih apostolskih nalog: »Odkar smo končali s hišnimi opravili,« poroča nadalje Isidoro, »se posvečamo že prej začetemu urejanju pisem. Vojna z varovalkami se še kar nadaljuje, glavna težava pa so sedaj miši. Se spomniš, kako smo napadli njihove luknje? Nič ni pomagalo. Vsak dan nam vse razdrejo. Zdaj načrtujemo pridobiti dve mački, da bosta iztrebili te živalce.«)^[26]

S pomočjo kartoteke, ki so jo v Burgosu skoraj v celoti sestavili na novo, so lahko v Madridu nadaljevali z delom svetega Rafaela. Oče je sprejemal obiskovalce in kramljal z njimi. Za člane Dela, ki so prihajali v Madrid z dovoljenjem za izhod iz vojske, je imel izobraževalna predavanja. Skrbel je za skupnosti redovnic pri Sv. Elizabeti in ni prekinil svojega vztrajnega dopisovanja, obenem pa je vse spodbujal, naj mu pišejo, tako kot je prosil na primer Ricarda Fernándeza Vallespína:

Dragi Ricardo, ne moreš si predstavljati, kako ti bom hvaležen, če se ne poleniš in nam zelo pogosto pišeš [...].

Mislím, da nam je vojna prinesla celo blagoslov: imam velika pričakovanja – za Boga in za Španijo!

Začel sem delati in sem zadovoljen. Sprva, ko sem se vrnil v Madrid, se

mi je zdelo, da mi bo težko vživeti se v delo. Toda ne: bilo je enako kot leta 1936, hvala Bogu.

Pošilja ti močan objem in te blagoslavlja

Mariano.^[27]

Jožefmarija je imel nenavaden pogled na vojno in na številne brazgotine, ki so jih spopadi pustili v ljudeh. Izhajajoč iz svojega nadnaravnega optimizma se ni ustavljal ob zrenju katastrofalnih posledic, temveč je gledal na pozitivno dejstvo, da je vojna ob vsej svoji očitni neprizanesljivosti in krutosti služila kot orodje za kaljenje duš. Ustanovitelj je upajoče gledal naprej, ko je pisal Chiquiju:

Zagotavljam ti, da če mi izpolnjuješ načrt življenja, ki sem ti ga dal, boš v vojni videl celo blagoslov, saj boš potem bolj izkušen in bolj utrjen za nadaljnje delo.^[28]

Sredi meseca maja so se nekateri škofje dogovorili z Jožefmarijem, da bo imel več duhovnih vaj za duhovnike in redovnike.^[29] Prve naj bi bile junija v Valenciji in skladno s svojo navado je nekaj tednov prej začel to dejavnost priporočati Gospodu ter prosil še druge, naj molijo za duhovno korist udeležencev. V tem duhu je pisal avilskemu škofu, msgr. Santosu Moru:

Moj predragi gospod škof, Jezus naj vas obvaruje!

Ta grešnik se vselej obrača na g. škofa z iztegnjeno roko. Oče, predvidenih imam več duhovnih vaj, nekatere (v Valenciji in Madridu) so namenjene duhovnikom ... in potrebujem vaše molitve ter vaš očetovski in pastirski blagoslov.

Hvala! Saj veste, kako rad vas ima vaš hvaležni

Jožefmarija.^[30]

Rafael Calvo Serer in gospod Antonio Rodilla, ki je bil generalni vikar Nadškofije Valencija in tudi ravnatelj »Študentskega doma blaženi Janez de Ribera«, sta prav kmalu uspela zbrati skupino študentov za duhovne vaje. Tako so se lahko začele že prej, 5. junija. Tistega dne je Jožefmarija prispel v Burjasot, kraj v bližini Valencije, kjer je stal omenjeni študentski dom. Duhovnik je prišel z namenom, da »si zaviha rokave«, se pravi, da se popolnoma posveti svojemu duhovnemu poslu, ter se priporočil nadangelu Rafaelu, da bi njegove besede bile učinkovite. Mimogrede je tiste dneve nameraval izkoristiti tudi sam: ***Izkoriščam očiščevanje teh duš, da bi skrtačil tudi svojo: kako zelo je tega potrebna,***^[31] je zapisal.

Študentje so se v majhnih skupinah sprehajali na domskem vrtu in

pričakovali Jožefmarijev prihod, ko se je pred njimi pojavil mlad duhovnik, nasmejan in po vsem videzu utrujen od dolgotrajnega potovanja. Ko se jim je že bližal, je gospod Antonio Rodilla, okrog katerega je bilo zbranih nekaj študentov, tem kar naravnost dejal: Ta gospod dela čudeže ...^[32]

Jožefmarija ga je slišal in se naglo približal, da bi mu prijazno dal vedeti, da se mu pripomba ni zdela prav nič zabavna. Toda generalni vikar ni govoril kar tjavdan. Zelo dobro je vedel, kaj pravi, saj mu je ustanovitelj v Burgosu odprl svojo dušo.^[33]

Med obhodom po študentskem domu, preden je začel z duhovnimi vajami, je Jožefmarija v hiši odkril plakat s temi besedami: »Vsak popotnik naj gre svojo pot.« Povprašal je o njegovem izvoru. Kot je bilo videti, je stavbo med vojno zasegla republikanska vojska, o

čemer so še vedno pričali sledovi njene navzočnosti. Ni hotel, da ga odstranijo: ***Pustite ga, vseč mi je: od sovražnika – nasvet.***^[34]

In tista misel mu je prišla prav pri njegovih meditacijah. V različnih pogledih se je naslonil nanjo ter jo izkoristil, ko je govoril o krščanski poklicanosti, o zvestobi posebnemu klicu vsakega posameznika in o poti, ki vodi proti idealu, ki ga človek sluti.

Ker je Álvaro del Portillo vedel, da bo v Valenciji lahko srečal očeta, medtem ko je imel ta duhovne vaje najprej za študente in potem za duhovnike, ga je poklical po telefonu, nato pa pridobil dovoljenje za izhod iz vojske in se odpravil na pot. Bil je v vojaškem odredu v Olotu, na območju Pirenejev. Ni si predstavljal, kako burno bo to potovanje. Republikanske čete so med umikanjem pognale v zrak mostove po Kataloniji, ceste so bile razdejane,

železniške povezave nezanesljive ... Tri dni je Álvaro potreboval, da je prispel v Burjasot. Zadnji dan duhovnih vaj je na veliko začudenje udeležencev v kapelo stopil poročnik tehničnih enot ter sédel v prvo klop, da bi poslušal meditacijo. V prejšnjih nočeh si je nabral tolikšen primanjkljaj spanja, da je že čez nekaj minut zaspal kot angel.^[35] Tisti spanec je pred Bogom postal molitev, je pripomnil oče; molitev utrujenosti, spremenjena v željo, da bi izkoristil tistih nekaj ur, kolikor jih je še ostalo do konca duhovnih vaj.

Poročnik se je le za kratek čas zadržal v Valenciji. Dva dni pozneje je bil že na poti nazaj v Olot, kjer ga je čakalo očetovo pismo, datirano 6. junija v Burjasotu, se pravi še pred njegovim odhodom iz Olota proti Valenciji. V tistem pismu je bila izražena najdrznejša potrditev duhovnega očetovstva, ki je

kadarkoli prišla izpod
ustanoviteljevega peresa:

Saxum! je dejal Álvaro. Veliko
pričakujeta od tebe tvoj Oče v
nebesih (Bog) ter tvoj oče na zemlji in
v nebesih (jaz).^[36]

V nekaj kratkih besedah je obeleženo
kristjanovo sinovstvo do našega
Očeta Boga. In istočasno je izražena
nadnaravna presežnost božjega klica
v Opus Dei ter iz tega izhajajoče
očetovstvo ustanovitelja do njegovih
otrok, ki sega onkraj časa in smrti.

Na duhovnih vajah v Burjasotu je
bilo štirinajst fantov. Morali so biti
kar zavzeti, ko oče naslednji dan po
svojem prihodu navdušen piše v
Madrid:

Zelo sem zadovoljen. Pritisnite na
Gospoda in bo tole steklo. Tako kot
mora steči zadeva v zvezi s hišo.
Zagotovo! Z vsakim trenutkom je v
meni več optimizma.^[37]

Za takojšnjo molitev je prosil tudi druge ljudi. Namreč Jožefmarija je končno prišel do tako dolgo pričakovanega nahajališča poklicev za Opus Dei. ***Tole deluje!*** je zapisal ob koncu duhovnih vaj v Burjasotu. ***Včeraj je Gospod poslal še enega: skupno štirje novi. In sicer iz dobrega testa. Upam, da bodo vztrajali.***^[38]

Niso bili edini. Po koncu duhovnih vaj je Jožefmarija govoril z nekim fantom, ki se jih ni mogel udeležiti in ki je že takoj po seznanitvi z Delom hotel biti sprejet: ***Tudi ta si prizadeva poriniti vrata,***^[39] poroča ustanovitelj. In mesec dni pozneje so vrata popustila:

Jezus naj te obvaruje.

Kaj naj ti rečem drugega, kot »da« in »kar tako naprej«? Občuduj vse to in bodi mu hvaležen, ko vidiš, da te hoče za nekaj tako velikega.

Če boste vztrajali ..., bodo sadovi te
vnete valencijske dežele tako dišeči
in sočni!

Ima te rad in te blagoslavlja tvoj oče

Mariano.^[40]

José Manuel Casas Torres je bil
trenutno zadnji iz tistega grozda
valencijskih poklicev, ki se je začel v
Burjasotu z Amadeom de
Fuenmayorjem. Jožefmarija,
prepričan, da tistega vira še ni
izčrpal, se je odločil, da se čim prej
vrne v Valencijo, da bi uresničil
prekinjene sanje iz leta 1936, ko je tik
pred načrtovanim začetkom širitve
po provincah izbruhnila
državljanska vojna.

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

.....

[1] Pismo iz Vitorie Juanu Jiménezu Vargasu, EF-390213-7.

[2] Pismo iz Burgosa Ricardu Fernándezu Vallespínu, EF-390224-5.

[3] Pismo iz Burgosa Pedru Casciaru Ramírezu, EF-390224-3.

[4] Pismo iz Vitorie Franciscu Botelli Raduánu, EF-390213-2.

[5] Pismo iz Burgosa Juanu Jiménezu Vargasu, EF-390303-2. *Papam habemus* – papeža imamo.

[6] *Zapiski*, št. 220, 10. 8. 1931.

[7] Pismo iz Burgosa msgr. Franciscu Javierju Lauzurici Torralbi, EF-390310-3.

[8] Krožno pismo članom Dela, poslano iz Burgosa, EF-390324-1.

[9] *Prav tam*. Tako se je v Delu začela nova navada.

^[10] *Prav tam.*

^[11] Pismo iz Burgosa Joséju Maríu Albaredi, EF-390323-2.

^[12] O teh podrobnostih: prim. Pilar Ángela Hernando Carretero, RHF, T-05250, str. 2; Ricardo Fernández Vallespín, RHF, T-00162, str. 41; Francisco Botella Raduán, RHF, T-00159/1, str. 87.

Justo Martí Gilabert, študent v Ferrazu leta 1935/1936, opisuje Jožefmarijev prihod v Madrid skupaj s prvimi četami:

»Namestil sem se na vogalu Španskega trga, kjer se konča Ulica Bailén in se začne Ulica Ferraz, prav nasproti Ceste San Vicente. Kako sem bil v takšnem stanju in v ganjenosti, ki si jo je mogoče predstavljati, presenečen in navdušen, ko sem v prvem tovornjaku, ki je puhal po cesti navzgor, na sedežu desno od voznika zagledal našega očeta.

Takrat nisem bil član Dela, vendar sem kot stanovalec na Ulici Ferraz 50 očeta poznal in prihajal k njemu na duhovno vodstvo od oktobra ali novembra 1935.

Ko je tovornjak upočasnil vožnjo zaradi klanca na Cesti San Vicente – zato ji rečejo cesta ali tudi klanec – in zaradi ovinka, ki ga je moral narediti, da bi speljal v Ulico Ferraz, je bilo očeta skoraj nemogoče spregledati, še posebej ker je bil to prvi talar, ki ga je bilo mogoče videti po juliju 1936. Pogled nanj ter silovit evforičen vzklik: 'Oče!' sta se zlila v eno, v nekaj neustavljivega. Oče je odgovoril: 'Justo, sin moj!' in nemudoma velel šoferju, naj ustavi, ter ga prosil, naj mi napravi prostor, da bi se lahko peljali vsi trije. Sam sem ob tolikšnem presenečenju izgubil nadzor nad samim seboj, se vrgel nanj ter ga zasul z objemi in poljubi. Čez slabi dve minuti sva

stala pred Študentskim domom Ferraz, št. 16.«

Tam se je kamion za trenutek ustavil. »Oče se je le približal in se na lastne oči prepričal, da je povsem uničen in da stoji samo še fasada, večkrat preluknjana zaradi topovskih granat, ki so jih nacionalistične sile s točke Cerro Garabitas v predelu Casa de Campo izstreljevale na tisti del Madrida, ki je bil praktično že vojna fronta. Zdi se mi, da je oče le par minut opazoval tisti kup ruševin, nato pa se je takoj vrnil v tovornjak in naročil vozniku, naj pelje do neke hiše na Ulici Caracas, kjer so imeli stanovanje starši Joséja M. Barreda« (Justo Martí Gilabert, RHF, T-06358, str. 3 in 4).

[13] *Zapiski*, št. 1595, 13. 4. 1939.

[14] Prim. *Catálogo – IV Centenario de la Real Fundación del Convento de Santa Isabel de Madrid*, Editorial Patrimonio Nacional, Madrid 1990.

Med uničenimi umetninami je imela največjo vrednost Riberova Brezmadežna, ki je bila nameščena na sredini nad glavnim oltarjem (prim. *prav tam*, str. 44 in 122). Slika je bila donacija Filipa IV., obraz na njej, za katerega je pozirala Riberova hči, pa je na novo naslikal Claudio Coello. O tem izročilu: prim. Antonio Ponz, *Viaje por España*, Madrid 1788; ponovno izdal M. Aguilar, Madrid 1947, str. 426.

^[15] Krožno pismo članom Dela, poslano iz Burgosa, EF-390109-1.

^[16] »Novo zapoved vam dam, da se ljubite med seboj; kakor sem vas jaz ljubil, tako se tudi vi ljubíte med seboj. Po tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, če boste imeli ljubezen med seboj.«

Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 929; *Zapiski*, št. 815, 23. 8. 1932; Pismo 24. 10. 1942, št. 30; Ricardo Fernández Vallespín, RHF, T-00162, str. 42.

[17]   Jožefmarija se je posvetoval z generalnim direktorjem za cerkvene zadeve, ki mu je dal dovoljenje, da obdržijo del pohištva kot majhno nadomestilo za veliko škodo v Ferrazu 16. Prim. Francisco Botella Raduán, RHF, T-00159/1, str. 89. Obnovitvena dela so trajala do leta 1947.

[18]   Prim. Francisco Botella Raduán, RHF, T-00159/1, str. 90.

[19]   Jožefmarija je kot rektor takoj začel obema skupnostma redovnic pomagati pri ponovni organizaciji njihovega samostanskega življenja, pri obnovi poškodovanih stavb in celo pri njihovem oskrbovanju z gmotnimi dobrinami, živili itd. Prim. Cecilia Gómez Jiménez, *Sum.* 6512; in Consolación Mariana Casas, RHF, T-05039, str. 2.

[20]   Izvirnik pogodbe je shranjen v arhivu splošnega tajništva Nadškofije Madrid, Zavod sv. Elizabete. Na

pogodbi sta podpisa rektorja in matere prednice ter odobritev generalnega vikarja. V tretjem členu je bilo določeno nadomestilo 250 pezet, ki naj bi jih skupnost mesečno plačevala rektorju. Kot je tam zapisano, se je Jožefmarija tej vsoti odrekel, pri tem pa svojim naslednikom ohranil pravico do omenjenega nadomestila: »Sedanji rektor in podpisnik se osebno in samostojno, ne da bi to predstavljalo precedens ali omejevalo pravice njegovih naslednikov na tem položaju, odreka prejemanju tega nadomestila v dobro skupnosti za ves čas svojega opravljanja te službe.«

[21] Prim. Santiago Escrivá de Balaguer, RHF, T-07921, str. 30.

[22] Prim. Francisco Botella Raduán, RHF, T-00159/1, str. 91.

[23] Prim. Krožno pismo članom Dela, poslano iz Burgosa, EF-390109-1.

[24] *Zapiski*, št. 1595, 13. 4. 1939. *Dei perfecta sunt opera* – božja dela so popolna.

[25] *Prav tam*.

[26] Isidorovo pismo iz Madrida Franciscu Botelli Raduánu, 26. 4. 1939, IZL, D-1213, 422.

[27] Pismo iz Madrida Ricardu Fernándezu Vallespínu, EF-390427-2.

[28] Pismo iz Madrida Joséju Maríi Hernándezu Garnici, EF-390427-3.

[29] V zvezi s to dejavnostjo ustanovitelja Opus Dei v tistih letih glej delno poročilo v *Dodatku XXI*.

[30] Pismo iz Madrida msgr. Santosu Moru Brizu, EF-390518-6. Malo pozneje, 2. junija, madridskemu generalnemu vikarju v pismu sporoči načrt dela v poletnih mesecih in ga predloži v odobritev gospodu škofu (prim. Pismo iz Madrida msgr.

Casimiru Morcillu Gonzálezu,
EF-390602-1).

[31] Pismo iz Burjasota članom Dela v
Madridu, EF-390606-3.

[32] Prim. Amadeo de Fuenmayor
Champín, RHF, T-02769, str. 1. Msgr.
Antonio Rodilla Zanón je z
Jožefmarijem prvič govoril leta 1934:
prim. Antonio Rodilla Zanón, *Sum.*
5576. Gospoda Antonia ustanovitelj
večkrat omenja v svojih pismih:
prim. npr. Pismi iz Burgosa Ricardu
Fernándezu Vallespínu in Fernandu
Díazu de Gelu, EF-380327-2 in
EF-380412-1. V tem zadnjem pismu
ga imenuje ***svet in moder duhovnik***.

[33] Marca 1938, ko je bil ustanovitelj v
Burgosu, mu je Antonio Rodilla pisal
iz Cádiz in mu naznanil svoje
bližnje potovanje v Burgos: »Hočem,
da me okužite s svojo norostjo. Zato
se raje kar pripravite na to, da bo
treba uganjati veliko norosti in to

krepkih« (Pismo, datirano v Cádiz, 13. 3. 1938; prim. RHF, D-15392-2).

Vzdevek »čudežni duhovnik« se je kmalu razširil med cerkvenimi dostojanstveniki, prijatelji in tistimi, ki so prihajali na duhovno vodenje. »Ni hotel, da ga imajo za 'čudežnega duhovnika': ***Jaz sem ubog debel duhovnik, ki se ponižno trudi delati dobro, kolikor pač more***« (José López Ortiz, v: *Testimonios ...*, op. cit., str. 223).

^[34] *Pismo 9. 1. 1959*, št. 35; prim. Álvaro del Portillo, PR, str. 1689; Amadeo de Fuenmayor Champín, RHF, T-02769, str. 1; Francisco Botella Raduán, RHF, T-00159/1, str. 93; Carlos Verdú Moscardó, RHF, T-07805; Roberto Moroder Molina, RHF, D-12799; in Francisco Gómez Martínez, RHF, T-12942. O tej anekdoti: Alfonso Méndiz Noguero, *Cada Caminante siga su camino. Historia y significado de un lema*

poético en la vida del fundador del Opus Dei, v: Anuario de Historia de la Iglesia, Pamplona, 9 (2000), str. 741–769.

[35] Prim. AGP, P01 1975, str. 789.

[36] Pismo iz Burjasota Álvaru del Portillu, EF-390606-1; prim. Pismo iz Alacuása članom Dela v Madridu, EF-390613-2. V slednjem je zabeležen odhod Álvara del Portilla proti Olotu dne 13. junija zjutraj.

[37] Pismo iz Burjasota članom Dela v Madridu, EF-390606-3.

[38] Pismo iz Alacuása članom Dela v Madridu, EF-390613-2.

[39] Pismo iz Alacuása Álvaru del Portillu, Vicenteju Rodríguezu Casadu in Eduardu Alastruéju Castillu, EF-390615-1.

[40] Pismo iz Madrida Joséju Manuelu Casasu Torresu, EF-390716-1.

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/1-vrnitev-v-madrid/](https://opusdei.org/sl-si/article/1-vrnitev-v-madrid/) (21.
Mar. 2026)